

**Bispebjerg og Frederiksberg
Hospital**

**Steno Diabetes Center
Copenhagen**

**Steno Partners aftale
mellem
Steno Diabetes Center Copenhagen og
Bispebjerg og Frederiksberg
Hospital**

Januar 2017

Præambel

- A. Regionsrådet tiltrådte den 17. maj 2016 et beslutningsgrundlag for etablering af Steno Diabetes Center Copenhagen (SDCC) og overdragelse af Steno Diabetes Center til Region Hovedstaden den 1. januar 2017.
- B. Regionsrådet har med beslutningen om etablering af SDCC sat et mål om, at SDCC skal understøtte og samarbejde om et samlet løft af diabetesindsatsen på tværs af hospitalerne i Region Hovedstaden.
- C. Steno Partners aftalerne med hospitalerne skal danne de formelle rammer og en regional fælles platform for dels bilaterale samarbejder mellem SDCC og hospitalerne, dels en række regionale samarbejder på tværs af alle hospitaler og SDCC inden for behandling, forskning, uddannelse og sundhedsfremme.
- D. Steno Partners aftalerne er ligeværdige, og tager dels afsæt i de regionale rammer, politikker og planer, dels SDCC og hospitalernes egne målsætninger, prioriteter og styrker.
- E. Steno Partners aftalerne er gensidigt forpligtigende og indgås for en 3-årig periode mellem centerdirektør for SDCC og hospitalsdirektionen. Aftalen evalueres årligt i forbindelse med dialogmøder med henblik på justering, tilføjelse og/eller afslutning af aktiviteter. Senest 6 måneder inden udløb af aftalen indledes dialog om fornyelse eller opsigelse af aftalen.
- F. Det samlede aftalekompleks og evalueringer forelægges de relevante SFR/diabetesudvalg til kommentering forinden indgåelse, og for Region Hovedstadens concernledning og SDCC bestyrelse til samlet godkendelse.

Underskrift

7/2 2017

Dato

Centerdirektør, SDCC

Dato

Hospitalsdirektør, Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

1 Vision

Regionsrådet besluttede den 17. maj 2016 at etablere Steno Diabetes Center Copenhagen (SDCC) med afsæt i en vision om at positionere Region Hovedstaden som internationalt førende inden for diabetesbehandling og -forskning samt udvikle morgendagens personcentrerede behandlingsmetoder til gavn for alle personer med diabetes.

Det ambitiøse mål er et samlet løft af diabetesindsatsen i regionen på tværs af hospitaler, kommuner og almen praksis. Et mål som skal realiseres gennem omfattende samarbejder om behandling og forebyggelse af diabetes, og som understøttes af stærke miljøer inden for klinisk diabetesforskning, sundhedsfremme og forebyggelse, samt uddannelse af patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle.

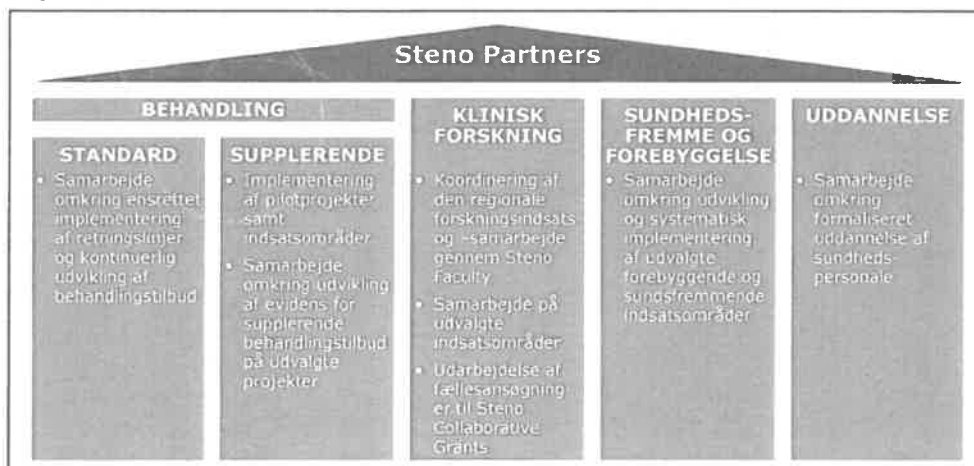
Ambitionerne og succeskriterierne for SDCC realiseres gennem gensidigt forpligtende samarbejdsaftaler mellem SDCC og regionens hospitaler – kaldet Steno Partners. Som Steno Partner modtager Amager-Hvidovre Hospital, Bispebjerg-Frederiksberg Hospital, Nordsjællands Hospital, Rigshospitalet og Bornholm Hospital i aftalens løbetid en årlig bevilling fra SDCC til at facilitere understøttelse og koordination af samarbejdet på 1,25 mio. kr.

Fælles for aftalerne er, at de skal:

- Have personer med diabetes og deres pårørende i centrum.
- Udnytte parternes spidskompetencer til at skabe synergier og gensidig værdi.
- Fokuserer på at forske, opbygge og udnytte evidensbaserede metoder.
- Sigte mod tværprofessionel koordinering med formålet at sikre et stærkt samspil mellem fag, professioner og aktiviteter.

2 Formål

Steno Partners aftalerne danner den overordnede ramme for et styrket regionalt samarbejde på diabetesområdet om behandling, klinisk forskning, sundhedsfremme og uddannelse af sundhedspersonale, patienter og deres pårørende.

3 Succeskriterier

Steno Partner aftalerne tager afsæt i de regionale målsætninger og succeskriterier, samt succeskriterier for de enkelte initiativer. Opfyldelse af disse kriterier monitoreres løbende mhp. evaluering af de enkelte initiativer samt det overordnede samarbejde.

I aftaleperioden arbejdes mod at opfylde følgende principielle målsætninger:

- Ensretning af behandlingsforløb på tværs af diabetes ambulatorier
- Øget behandlingskvalitet og patienttilfredshed for personer med diabetes
- Implementering af aftalte supplerende behandlingstilbud
- Styrket regionalt samarbejde om kvalitetsudvikling
- Øget tiltrækning af eksterne midler til forskning
- Styrket uddannelse af sundhedspersonale inden for diabetesområdet
- Styrket samarbejde om forskning og implementering af sundhedsfremmende aktiviteter

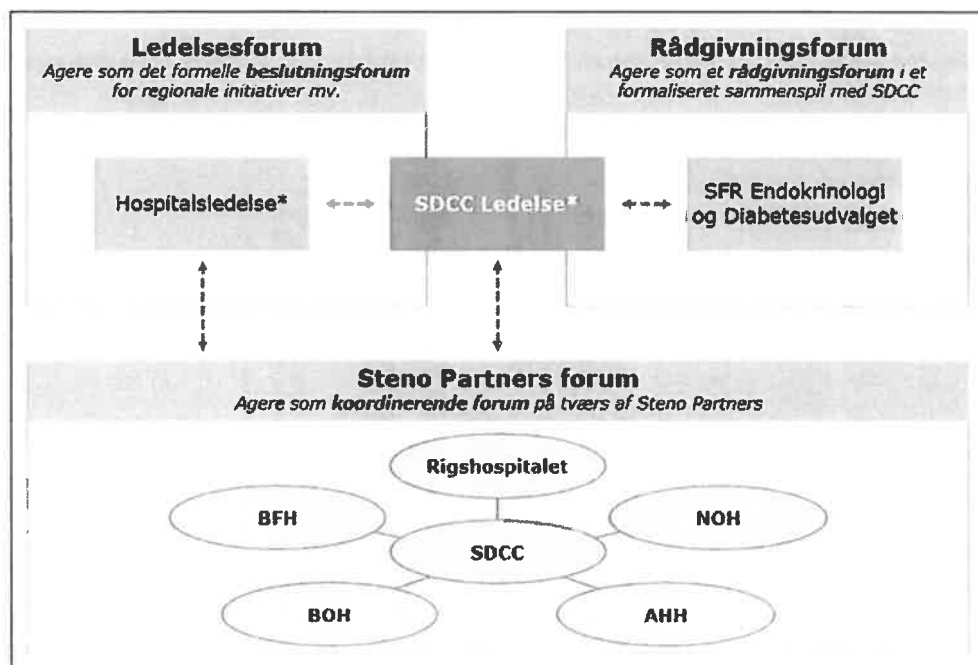
De principielle målsætninger danner den overordnede ramme. Projekter og initiativer, der igangsættes og udvikles inden for de fire områder; behandling, forskning, uddannelse og sundhedsfremme, skal opfylde en eller flere af disse målsætninger.

Under den overordnede ramme specificeres i samarbejde mellem partnerhospitalet og SDCC i hvert projekt konkrete succeskriterier og relaterede målbare KPI'ere, som anvendes til at evaluere det enkelte projekt.

Nogle succeskriterier vil forventeligt kunne opnås inden for aftaleperioden, mens andre skal opnås på længere sigt (5-10 år). Dette præciseres med målbare KPI'er inden for hvert projekt.

4 Roller, ansvarsfordeling og beslutningsveje

SDCC og partnerhospitalet er enige om, at implementering af Steno Partners aftalen og de prioriterede aktiviteter understøttes ved, at der udpeges Steno Partner koordinatore, som er tovholdere på de respektive hospitaler. Steno Partner Koordinatorerne indgår i et Steno Partners forum. Derudover vil implementeringen understøttes ved at inddrage relevante regionale ledelses- og faglige fora. Strukturen og fokusområdet for de enkelte fora er beskrevet nedenfor.

*Koncern-/hospitalsdirektion er referenceramme for hospitals-/klinikledelse, og SDCC's bestyrelse er for SDCC

Herlev og Gentofte Hospital (HGH) er ikke Steno Partners Hospital. Der vil i overgangsperioden frem mod sammenlægning af aktiviteter i SDCC og HGH i 2020-2021 blive udarbejdet en transitionsaftale, som præciserer samarbejdet om de forskellige fælles indsatser i overgangsperioden.

SFR Endokrinologi og Diabetesudvalg

SFR Endokrinologi og Diabetesudvalget samt andre relevante SFR¹ tjener som aktivt rådgivende fora for SDCC og Steno Partnere, og har mandat til at følge op og fagligt evaluere Steno Partners aftaler. SFR skal overvåge, at registreringer af diabetespatienter i regionen (herunder SDCC) sker i henhold til landsdækkende og regionale kliniske kvalitetsdatabaser. SFR Endokrinologi har høringsmulighed i forbindelse med kliniske vejledninger og patientforløbsbeskrivelser, og skal understøtte initiativer og tiltag ift. kommuner og almen praksis inden for diabetes, og understøtte initiativer ift. supplerende behandling i regionalt perspektiv.

Regionale ledelsesfora

Koncernledelsen og relevante regionale ledelsesfora inddrages til prioritering, kommentering og beslutninger vedr. fælles regionale initiativer, som gennemføres og/eller er resultat af Steno Partners aftalerne. Alle Steno Partners aftaler og evalueringer kommenteres af koncernledelsen i de relevante ledelsesfora samt relevante SFR og faglige udvalg. Koncernledelsen træffer beslutning om implementering og prioritering ift. fælles regionale indsatsområder på anbefaling fra SFR, regionale udvalg og ledelsesfora. Alle indstillinger til koncernledelsen skal godkendes af henholdsvis SDCC's bestyrelse og Partnerhospitalets direktion.

Steno Partner koordinator

Til at understøtte Steno Partners aftalen udpeger Partnerhospitalet en koordinator som er hospitalets ansvarlige tovholder for Steno Partners samarbejdet. Koordinatoren skal dels koordinere hospitalets samarbejde med SDCC og på tværs af regionens hospitaler samt koordinere internt på hospitalet og sikre, at de forskellige initiativer udvikles og implementeres planmæssigt. Koordinatoren skal have et højt fagligt niveau, ledelseserfaring samt erfaring med implementering af initiativer. Koordinatoren vil dagligt referere til afdelingsledelsen, mens det vil være den direktør i hospitalsdirektionen, der har indgået aftalen med SDCC, som har det overordnede ansvar for, at indsatserne i aftalen implementeres.

Koordinatorfunktionen omfatter bl.a. følgende opgaver:

- Sikre implementering af prioriterede initiativer og indsatsområder.
- Facilitere udvikling af nye samarbejder med forskere og klinisk personale.
- Understøtte erfaringsopsamling, videnformidling af aktiviteter og samarbejder internt på hospitalet og på tværs af SDCC og øvrige hospitaler.
- Følge op på og formidle beslutninger til hospitalsledelsen.
- Forberede og deltage i mødeaktivitet med henblik på koordinering og opfølgning på tværs af indsatsområder og initiativer.
- Gennemføre evaluering og koordinere drøftelser om nye aftaler ved aftaleperiodens udløb.

Endvidere deltager koordinatoren i et Steno Partners forum med koordinatorene fra de øvrige hospitaler.

SDCC

SDCC har en central koordinerende rolle ift. de forskellige ledelses- og rådgivningsfora og Steno Partners forum. Derudover har SDCC medansvar for at:

- Initiere, facilitere og deltage i udviklingen af projekter målrettet behandling, forskning, videndeling og andre fælles satsninger, fx samarbejder med kommuner, almen praksis, universiteter og erhvervs-liv.
- Understøtte implementering af prioriterede initiativer og indsatsområder.
- Udarbejde oplæg og forslag til relevante fora og udvalg, samt til SFR, på baggrund af de indledte samarbejder og projekter.
- Sikre videndeling på tværs af samarbejdspartnere, samt udvikle og understøtte uddannelser af sundhedsprofessionelle med afsæt i evidensbaserede viden.

¹ Andre relevante SFR inddrages, når det er relevant ift. det enkelte initiativ, det kan f.eks. være SFR pædiatri.

Steno Partners forum

Der nedsættes et Steno Partners forum, hvor koordinatore fra de respektive hospitaler og fra SDCC indgår med henblik på at koordinere og facilitere samarbejdet². Koordinatorerne har ansvar for at sikre implementering af tiltag, facilitering af samarbejdet og erfaringsudveksling på tværs. Steno Partners forum vil fungere som deres strukturerede eksterne kommunikations- og samarbejds kanal. Forummet mødes 4-6 gange årligt.

Initiativgrupper

De enkelte initiativer, som Steno Partner samarbejdet omfatter, beskrives af initiativgrupper. Initiativgrupperne sammensættes tværfagligt med repræsentanter fra SDCC og de hospitaler, der indgår i samarbejdet om det gældende initiativ. Initiativgruppernes opgave er at beskrive initiativets formål, behandlingsprotokol eller indsats, målgruppe, henvisningsveje, relevante KPI'er, ressourcebehov samt plan for implementering.

Initiativgruppernes medlemmer udpeges som hovedregel af hospitalsdirektionerne og i nogle tilfælde af SFR Endokrinologi/Diabetesudvalget.³

Initiativgrupperne sekretariatsbetjenes af SDCC. De nedlægges, når initiativet er færdigbeskrevet og godkendt efter høring i relevante SFR. Ansvar for implementering af initiativet varetages af SDCC i samarbejde med Steno Partner Koordinatorerne.

5 Den økonomiske ramme for Steno Partner aftalen

Til at facilitere Steno Partners samarbejdet afsættes årligt 1,25 mio. kr. per hospital, finansieret af SDCC. Formålet med den økonomiske ramme er at sikre, at hospitalet kan dedikere og frigive de nødvendige ressourcer til, at de aftalte samarbejdsområder bliver igangsat, implementeret og koordineret på tværs af SDCC og de øvrige hospitaler.

Partnerhospitalet prioriterer selv, hvorledes midlerne skal udmøntes. Det er vigtigt, at de personer, der ansættes eller frikøbes har kompetencerne og mandatet til at drive og facilitere Steno Partners samarbejdet. Den konkrete udmøntning fremgår af afsnit 7 i Steno Partners aftalen. Det er en forudsætning, at de frikøbte personer allokere deres fulde frikøbte normerede tid til SDCC samarbejdet (se i øvrigt afsnit 8).

Finansieringen af de enkelte initiativer, der aftales mellem SDCC og Partnerhospitalet, afklares i takt med, at initiativerne er konkretiseret og klar til at blive implementeret. Der vil således ske en konkret forhandling og aftale mellem Partnerhospitalet og SDCC om prioritering af ressourcer fra henholdsvis SDCC og Partnerhospitalet, førend det kan igangsættes.

6 Indsatsområder

Aktiviteterne i Steno Partners aftalerne tager afsæt i de fire overordnede indsatsområder for Steno Diabetes Center Copenhagen, jf. præampel c. Inden for indsatsområderne er der i dialog mellem SDCC og hospitalerne identificeret en række konkrete temaer og udviklingsaktiviteter. Nogle vil være regionale med deltagelse af flere hospitaler og SDCC, mens andre vil være bilaterale aktiviteter mellem SDCC og det enkelte hospital. Fælles for alle aktiviteter og projekter er, at der fra start stilles krav til, at der er fokus på implementering af resultater på det enkelte hospital og muligheder for efterfølgende regional udbredelse og implementering.

² SDCC varetager sekretariatsbetjeningen af forummet.

³ Nogle initiativgrupper vil have deltagere fra kommuner og/eller almen praksis. I disse tilfælde udpeges deltagere gennem henholdsvis Det Fælles Kommunale Sundhedssekretariat og KAP-H.

Fælles satsninger

Med afsæt i drejebogen for SDCC, regionens planer og dialog med hospitalerne er der identificeret følgende fælles indsatsområder (som bliver uddybet og konkretiseret i den videre dialog).

- Kvalitetsudvikling af standardbehandling (fx styrket evidens, nye retningslinjer, mv) og udvikling og afprøvning af nye supplerende behandlinger (fx implementering af aftale på fodområdet).
- Tværsektorielle samarbejde (fx evidensskabende forsknings- og udviklingsprojekter rettet mod sårbare patienter).
- Datadrevne behandlinger – (fx styrket anvendelse af data fra sundhedsplatform, udvikling af sundhedsplatform på diabetesområdet, mv.).
- Etablering af Steno Faculty (fx udvikling af forskningssamarbejder eller koordinering og tiltrækning af kliniske forsøg).
- Uddannelse af sundhedsprofessionelle (fx meritgivende diabetesmodul til sygeplejersker).
- Samarbejde om aktiviteter til sundhedsfremme og forebyggelse af diabetes med fokus på implementering af resultater.

Direktionen på Partnerhospitalet og SDCC er enige om i aftaleperioden at prioritere en række samarbejdsaktiviteter i 2017, og derudover aktivt og i fællesskab søge at udvikle og igangsætte nye samarbejde inden for de fire hovedindsatsområder.

Partnerne er enige om, at der kan igangsættes aktiviteter, som i gennemførelse kan række ud over aftalens 3-årige periode, og at projekterne skal være koordineret i forhold til aktiviteter på de øvrige hospitaler.

6.1 Fælles regionale initiativer, som Bispebjerg og Frederiksberg Hospital vil indgå i

Nedenfor er en række af de prioriterede indsatsområder og initiativer listet. Initiativerne udvikles løbende og suppleres med nye tiltag, og nedenstående lister er derfor ikke udtømmende. Graden af involvering for Bispebjerg og Frederiksbergs Hospital varierer mellem initiativerne og vil blive aftalt konkret i forhold til det enkelte initiativ inden igangsættelse som anført i afsnit 5.

BEHANDLING

Supplerende behandlingsinitiativer opdeles i hhv. initiativer til komplikationsscreening- og behandling, initiativer til behandling af diabetes og initiativer til samarbejde med primærsektor. For hver af nedenstående supplerende behandlinger udarbejdes en detaljeret initiativbeskrivelse som udspecificerer formålet med tilbuddet, nødvendige ressourcer og implementeringsplanen.

Initiativer til komplikationsscreening- og behandling

- At være en central aktør i samarbejdet omkring **fodområdet**, herunder etablering af avanceret fodklinik på Bispebjerg og Frederiksbergs Hospital, og en opkvalificering og ensretning af screenings- og behandlingstilbud på tværs af regionens hospitaler.

Initiativer til behandling af diabetes

- At deltage i et **fælles kvalitetsarbejde** på tværs af regionens hospitaler, og med SDCC som centralaktør, med henblik på at optimere brugen af data i det daglige kliniske arbejde på tværs af regionen.
- At indgå i et samarbejde om udviklingen af projekter målrettet **sårbare patienter**, fx anden etniske patienter, misbrugere og psykisk syge.
- At deltage i udvikling og facilitering af fælles kursusudbud med **intensive forløb** ved dysregulation og hypoglykæmi til diabetes patienter på tværs regionens hospitaler.
- At deltage i en arbejdsgruppe der skal udvikle en lokal forankret **24/7 diabetes telefonsupport** til alle patienter i sekundærsektor, herunder en dedikeret linje til børn og unge, samt en 24/7 telefonsupport linje til sundhedspersonale i primær- og sekundærsektor på tværs af regionen.

Initiativer til samarbejde med primærsektor

- At deltage i udviklingen af **projekter til primærsektor**, fx et mobilt udgående team og projekter målrettet shared-care modellen mv.
- At deltage i udviklingen af et **screeningstilbud til patienter i primærsektor**, herunder diabetes status, fodscrening, øjenscrening mv., samt at facilitere pilot projekter i samarbejde med SDCC og almen praksis i en eller flere udvalgte kommuner.

KLINISK FORSKNING

- At samarbejde om udvikling af et samlet forsknings økosystem, herunder styrke samarbejdet med forskningsinstitutioner, fx Københavns Universitet, og sikre talentudvikling.
- At støtte op omkring projekter på SDCC og agere sparringspartner for den videre udvikling af forskningsmæssige aktiviteter.
- At samarbejde om facilitering af projekter i Steno Faculty regi, herunder vejledning om ansøgninger til Steno Collaborative Grants bevillinger.
- At samarbejde, deltage og facilitere projekter inden for klinisk forskning, epidemiologi, systemisk medicin og genetik, herunder også oprettelsen af fælles kohorte studier og udveksling af data på tværs af hospitaler.
- At der støttes op omkring den regionale fase 1 enhed på BFH med rekruttering og lokal placering af lægemiddelafrøvning i fase 1 og 2a

UDDANNELSE

- At deltage i udvikling af et regionalt samarbejde for uddannelse, herunder samarbejde på tværs af hospitaler og med relevante undervisningsinstitutioner
- At deltage i samarbejde om præ- og postgraduat uddannelse af sundheds-professionelle i primær- og sekundærsektor og studerende inden for sundhedsfaglige og –videnskabelige fagområder.
- At bidrage til udviklingen af en central vidensbank med den nyeste viden inden for diabetes behandling, forebyggelse, livsstil mv.

SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE

- At deltage i udvikling af et regionalt samarbejde for sundhedsfremme, herunder samarbejde på tværs af relevante interessenter, fx hospitaler, kommuner og relevante organisationer
- At deltage i samarbejde om sundhedsfremmende aktiviteter og forskning, herunder diabetes management, fx uddannelse, arbejdsliv og psykosocial støtte, og forebyggelse, fx kampagner målrettet unges bevægelse og samfundsmæssige projekter.

6.2 Samarbejds- og udviklingsprojekter med primær forankring på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Nedenfor er en kort beskrivelse af de planlagte bilaterale projekter mellem SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Der vil blive udarbejdet detaljerede projektbeskrivelser for hvert projekt i samarbejde mellem SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital.

BEHANDLING

- Tværgående, sammenhængende patientforløb (diabetes), et kvalitets udviklings projekt med udvikling og evaluering af en organisations model.
- Samarbejde om at udvikle en bedre snitflade til sårcenteret i forhold til behandling af diabetes fodsår, herunder etablering af fælles ambulatorium med diabetolog og Videncenter for Sårheling.
- Forebyggelse og behandling af diabetisk fodsygdom hos diabetes patienter der følges i diabetes ambulatorium.
- Forbedre indsatsen på udvalgte strategiske områder, herunder eksempelvis fodområdet og behandling af multisyge patienter ”Et fælles ambulatorium med diabetolog og Videncenter for Sårheling”.

- Undervisning af læger og sygeplejersker i diabetes på andre afdelinger med mindre grad af eksponering mod diabetes.
- Uddannelse af yngre læger i akutfunktion, således de kan varetage behandling af diabetes, herunder behandling af akutte diabetesrelaterede fodkomplikationer.
- Fokus på uddannelse af primær sektor, herunder tæt samarbejde med SDCC Uddannelse og deres initiativer inden for området.

KLINISK FORSKNING

- Samarbejde omkring forskning, herunder fx lægemiddelforskningsenhed via fase 1 forskningsenhed (Zelo).
- Samarbejde om forskning på fodområdet, herunder Charcot-fødder.
- Samarbejde om udvikling af personalized medicine på diabetes via genom-studier (Gene2clinic).
- Projekt om udgående sygeplejersker til diabetes-patienter på afdelinger med beskedent kendskab til diabetes.

7 Ressource allokering

SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital er enige om at understøtte Steno Partners aftalen med ressourcer og faciliteter, som understøtter de aftalte aktiviteter, mål og succeskriterier.

SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital allokere følgende ressourcer og faciliteter til samarbejde:

TILBUD	BESKRIVELSE
<p>Økonomi</p> <p>Der afsættes en årlig økonomisk ramme til hver Steno Partner på 1,25 mio. kr.</p>	<p>Bispebjerg og Frederiksberg Hospital vil anvende den økonomiske ramme på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overlæge (3/4 stilling) • Sygeplejerske (1/2 stilling) • De administrative opgaver udføres af endokrinologisk afdeling administrative stab <p>Fordelingen af den økonomiske ramme understøtter de fire områder (behandling, forskning, sundhedsfremme og uddannelse) på følgende måde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behandling 25 % • Klinisk Forskning 25 % • Uddannelse 25 % • Sundhedsfremme 25 %

8 Evaluering af Steno Partners aftalen

Direktionerne for SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital har et fælles ansvar for at prioritere og implementere Steno Partners aftalen, herunder afsættelse af de nødvendige ressourcer til at gennemføre projekter:

- To gange årligt mødes ledelserne for SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital for at tilpasse samarbejdet. Her drøftes status på samarbejdet og igangsatte projekter, prioritering af aktiviteter, formidling af resultater, mv.

- En gang årligt udarbejder SDCC og Bispebjerg og Frederiksberg Hospital sammen en evaluering af alle aftaler, og SDCC sørger for en samlet afrapportering til koncerndirektionen, SDCC bestyrelsen og relevante SFR fora.
- Senest et halvt år før udløb af Steno Partners aftalerne indledes drøftelser om mål og indsatser for næste Steno Partners aftaleperiode.

Steno Partner Koordinatoren har en central rolle i at understøtte implementeringen ved at facilitere udvikling, sikre fremdrift og koordinere indsatserne. Koordinatoren har derfor også en vigtig opgave i at levere input til de årlige evalueringer

Dato for 1. evaluering af aftale:	ultimo 2017
Dato for 2. evaluering af aftale:	Q2 2018
Dato for 3. evaluering af aftale:	Q4 2018
Dato for forventet fornyelse af aftale:	Q2 2019

9 Ændringer af aftale

Såfremt direktionen på enten SDCC eller Bispebjerg og Frederiksberg Hospital ønsker at genforhandle aftalen, sker dette ved henvendelse til direktionen på det andet hospital/center. En anledning til genforhandling skal være en væsentlig ændring i forudsætningerne for aftalen.

Er der enighed om at ændre aftaleindholdet, skal ændringen godkendes af koncerndirektionen. I tilfælde af uklarheder eller uenighed inddrages koncerndirektionen.